

Gevangen en weer vrij

periodethema: het werk gaat door!
Handelingen 4 : 1-31

VOORAF

Een man, die levenslang kreupel is geweest, kan weer lopen. Dat wonder gebeurt als Petrus hem in de Naam van Christus gebiedt op te staan. Van alle kanten stromen nieuwsgierige mensen toe. Het duurt niet lang of het tempelplein, waar de genezen kreupele man rondloopt, ziet zwart van de mensen. Petrus grijpt deze, van God gegeven, gelegenheid met beide handen aan om zich tot het volk te richten. Indringend begint hij Christus te verkondigen.

UITLEG VAN DE TEKST

Het duurt niet lang of ook de geestelijke leiders merken dat er iets bijzonders aan de hand is. De dienstdoende priesters komen met de hoofdman van de tempel (de aanvoerder van de Romeinse soldaten die de wacht moesten houden bij de tempel) en de Sadduceeën naar Petrus en Johannes toe (vers 1). De sadduceeën behoorden tot de 'vrijzinnige' leidlieden van het volk; zij geloofden (in tegenstelling tot de 'rechtzinnige' Farizeeën) bijvoorbeeld niet in de opstanding van de doden en in het bestaan van engelen en duivelen. Deze mannen zijn zeer ontstemd over de prediking van Petrus. Zij dachten dat zij van de Heere Jezus af waren na Zijn kruisiging. En nu wordt er weer gepreekt in Zijn Naam. En dat voor zoveel luistergrage mensen... (vers 2). Zonder pardon arresteren zij de apostelen met de genezen kreupele. Omdat het inmiddels te laat is voor een verhoor door het Sanhedrin (de Joodse raad), sluiten zij hen op in een gevangenis tot de volgende morgen (vers 3). Daarmee kunnen zij niet verhinderen dat de Heere de prediking overvloedig heeft gezegend. Velen van hen die het Woord hebben gehoord, komen tot geloof in de Heere Jezus Christus.

In bijzonder korte tijd breidt de eerste gemeente in Jeruzalem uit tot vijfduizend mensen (vers 4). De volgende dag komt de Joodse raad in vergadering bijeen (vers 5). Annas wordt genoemd als hogepriester. Ook andere leden van het hogepriesterlijke geslacht zijn aanwezig. Bij hen is Kajafas (vers 6). Als Petrus en Johannes voor het gerecht staan, moeten zij antwoorden door welke kracht of door welke naam zij de kreupele hebben genezen (vers 7). Op dat moment wordt Petrus vervuld door de Heilige Geest (vers 8). De apostel, die enkele weken eerder zijn Meester nog verloochende uit angst, richt zich nu met heilige moed en profetisch gezag tot de vergadering. Eerst wijst hij er op hoe vreemd het eigenlijk is dat zij in staat van beschuldiging zijn gesteld, niet omdat zij een ander kwaad hebben gedaan, maar omdat zij een ander een weldaad hebben bewezen (vers 9). Vervolgens geeft hij op niet mis te verstane wijze antwoord op de vraag van de rechters. Dat de kreupele nu gezond en wel kan lopen is enkel en alleen het werk van Christus, Die door hen is gekruisigd en door God uit de dood is opgewekt (vers 10). Daarbij citeert Petrus een bekende tekst uit Psalm 118 waarin wordt geprofeeteerd van de verwerping van de Messias door de mensen en van Zijn verhoging door God (vers 11). Buiten de Heere Jezus is er geen redding en geen zaligheid. Christus de Gekruisigde en Opgestane is de enige Naam onder de mensen gegeven door Welke wij moeten zalig worden (vers 12). De rechters weten niet wat hun overkomt als zij Petrus en Johannes horen spreken. Hoe is het mogelijk dat zulke eenvoudige lieden zo welsprekend zijn (vers 13)? Overigens: het woord 'slechte mensen' betekent hier niet 'zondige mensen', maar 'eenvoudige mensen'.

Bij de apostelen staat de genezen man als stilzwijgende getuige. De Joodse rechters kunnen niets van het wonder ontkennen. Evenmin kunnen zij hun arrestanten van enig kwaad beschuldigen (vers 14). Maar zij willen nog veel minder denken aan de mogelijkheid dat Petrus gelijk heeft, en dat de gekruisigde Christus Gods Zoon is. Wat moeten zij doen? Eerst willen zij met elkaar overleggen zonder de gevangenen (vers 15). Als zij het wonder ontkennen, maken zij zich ongeloofwaardig bij het volk (vers 16). Maar zij zijn vuurbang voor verdere uitbreiding van de christelijke gemeente. In ieder geval moet het de apostelen verboden worden om in de Naam van de Heere Jezus te spreken (vers 17). Als Petrus en Johannes het spreekverbod horen, dagen zij de rechtbank voor het gericht van God. Hoe kan men nu van hen eisen dat zij Gode ongehoorzaam zouden zijn? In plaats van te buigen voor het Sanhedrin verklaren de apostelen vrijmoedig dat zij Gode meer gehoorzaam zullen zijn dan de mensen. Zij zullen het spreekgebod naast zich neerleggen. Zij zullen blijven getuigen van hetgeen zij van de Heere hebben gezien en gehoord (vers 18-20). In hun woede stapelen de rechters dreigement op dreigement. Maar zij durven de apostelen niet te veroordelen. Zij zouden de woede van het volk over zich heen halen. Want overal in Jeruzalem wordt God grootgemaakt over het wonder van de genezing van de kreupele (vers 21 en 22). Zo worden de gevangenen weer vrijgelaten. Petrus en Johannes zoeken hun broeders en zusters op en vertellen alles wat zij hebben meege maakt (vers 23). Zij zijn zich goed bewust van de ernst van de situatie. Wat zal hun nog te wachten staan? Gezamenlijk verenigen zij zich in gebed. Indringend roepen zij de Heere aan als de almachtige Schepper van hemel en aarde (vers 24). Heeft Hij niet Zelf in Zijn Woord gesproken van de vijandschap tegen Zijn Zoon en tegen allen die bij Hem horen (vers 25-28)? Des te meer smeken zij om profetische moed en heilige vrijmoedigheid om Gods Woord te blijven verkondigen, zonder bang te zijn voor de mensen (vers 29). Ook vragen zij om wonderen als tekenen die getuigen dat de Heere Jezus Gods Zoon is (vers 30). Op een bijzondere wijze komt de Heilige Geest over de bidders. Het doet een beetje aan Pinksteren denken. De plaats waar zij bijeen zijn, wordt bewogen. Alle aanwezigen worden vervuld met de Heilige Geest. Onder het beslag van het Woord van God een hemelse oase temidden van de ontberingen van een vijandige woestijn (vers 31).

TER OVERWEGING

1. Even lijkt de jonge christelijke gemeente in Jeruzalem met rust gelaten te worden (vergelijk het slot van Hand. 2).

Maar als de geestelijke leidslieden merken dat de volgelingen van de Heere Jezus steeds talrijker worden, is het spoedig gedaan met de rust. Na de genezing van de kreupele en de daaropvolgende Christusprediking worden Petrus en Johannes gearresteerd. Ook wij moeten voorbereid zijn op tegenstand en vijandschap als wij Christus willen volgen. Spreek daar ook over met de kinderen! De Heere Jezus heeft gezegd: 'gedenkt het woord dat Ik u gezegd heb: een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen. Indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren' (Joh. 15: 20).

2. Hoe de duivel ook toe kan slaan, hij kan niet verhinderen dat Gods werk door gaat. Ook nu niet! Meteen na het bericht van de gevangenneming van de apostelen meldt Gods Woord onvoorstelbare groei van de christelijke gemeente! Ook nu zal de Heere Zijn Kerk in stand houden.
3. De vrijmoedigheid waarmee Petrus getuigt tegenover de Joodse rechtbank is een bewijs van de waarheid van Christus' belofte dat Hij Zijn Heilige Geest zal geven als het er op aan komt: 'doch wanneer zij u overleveren, zo zult gij niet bezorgd zijn hoe of wat gij spreken zult. Want het zal u in dezelve ure gegeven worden wat gij spreken zult' (Matth. 10: 17-20).
4. Als we Petrus horen spreken tot de Joodse raad, kunnen we ons alleen maar verwonderen. Het is nog maar enkele weken geleden dat hij uit angst zijn Meester heeft verloochend. En nu getuigt hij zonder vrees in alle vrijmoedigheid van de enige Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid. Dat is de vrucht van de Heilige Geest. Deze zelfde Geest van God hebben wij ook nu nodig om verlost te worden van mensenvrees en vervuld te worden van de vreze des Heeren.
5. Als de apostelen weer bij elkaar zijn, houden zij zich niet groot. Samen zoeken zij het bij de Heere in het gebed. Daarmee brengen zij hun diepe afhankelijkheid tot uitdrukking. Met hoeveel vrijmoedigheid zij ook hebben gesproken, zij verwachten niets van zichzelf, maar alles van de Heere. Wijs de kinderen de weg van het gebed in alle omstandigheden.

GELOOFSLEER

- In dit Bijbelgedeelte komt de vraag naar gehoorzaamheid aan de orde. De Heidelbergse Catechismus gaat daar in zondag 39 bij de behandeling van het vijfde gebod op in. Maar als de overheid of mensen die over ons gesteld zijn van ons iets vragen dat tegen Gods Woord en wil ingaat, dan hebben wij, zoals Petrus zegt, Gode meer gehoorzaam te zijn dan mensen.